

Előfizetési díj.

Vidéke postán vagy helyben házhoz hordva

gész évre	16 frt.
fél évre	8 frt.
egyedévre	4 frt.
3 óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám hová a lap szellemi-részt illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESBÉ CIKKEK DUAZTATNÁK.
Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatosor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölveszenek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint és Volger (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben Haasensteint és Volger hirdetés közv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szerviztér 5. sz.

Nyilvántartási díjak

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap
hatodik évfolyama negyedik évnegyedére
és a „SPORT” című szaklap első évi folyamára.

A „KELET” és a „SPORT” előfizetési ára együtt:

Egész évre 16 frt. Félévre 8 frt. Negyed-
évre 4 frt. Egy óra 1 frt 50 kr. Egyes
szám ára 7 krajczár.

A „SPORT” előfizetési ára külön:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Évneg-
yedére 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.

megrendelések legcélszerűbben pos-
tai utvánnyal a „Kelet”-re Stein Já-
nos könyvkereskedésébe, a „Sport”-ra Bó-
késy Árpádhoz (Főter 4. sz.) küldendők.

Írja: egyezsere beküldött előfizetés
után szívetpéldánnyal szolgálunk.

A háború küszöbén.

(.) Egy nagy háború előpillanatá-
ban a Európa. Oroszország hadüzenete,
az orosz csapatok bevonulása az Al-Du-
nához kikerülhetetlennek látszik. Talán
történ még némi haszontalan kísérlet,
talán sz még valami collectiv lépés vagy
más bíz hasonló dolog, de a fegyver-
szava sz végre is a döntő tényező. Ro-
mánia már fegyverben áll: előhírnöke ez
az orosz sereg bevonulásának; Szerbiát
orosz idak árasztják el, Görögország mo-
zog, sival rohamosan halad előre a nagy
tragédia, melynek eldöntése a csatamezőn
fog bevetkezni. Európának csak egy-sza-
va van az orosz merénylet ellen; kárho-
zatja, liteli azt mindenki és pedig annál
inkább mert a porta éppen most kinált
olyan lapot, a melyen a béke ügye szil-
árdan fölépíthető lenne. Ugyanakkor, mi-
dön Törökország úgyszólván föltétlenül ál-
vetettemagát a békét óhajtó nagyhatal-
mak kveteléseinek, Oroszország megse-
misíti igyekszik ama hidakat, melyek őt
a bék érdekeivel összekötik.

Írja: Európa megbotránkozással nézi
az orosz politika romboló működését; a

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Építők a XVIII. századból.

Írta:

HOUSSAYE ARSÈNE.

Írók és művészek.

I.

Dufresny.

1648—1724.

(Folytatás.)

— De éppen kegyed lesz megcsalva;
fontolja meg a dolgot kétszer is, mielőtt bele-
egyezzél nézze csak hová jutottam az én sok
eszemnél és negyvenöt évemmel?

Ágla könnyek közt ölelte meg őt.
Hagyja, szolt kedves ártatlansággal, holnap
széppé fog tenni őt, mint minőnek hajdan
ismerted. De mindennekellát, el kellene jönnie
őnek smegkérni kezemet Durand-né nagy-
nőmtől csak úgy a formáság kedvéért; nem
is lakik ne-sze, ide, a Tournelle-utcában; na-
gyon jó szony! Aztán pénzem is nála van
elhelyez.

— Menjünk azonnal, keressük fel őt, ne
hagyjuk holnapra azt, mit ma elvégezhetünk,
s aztán, ha kegyednek is úgy tetszik, men-
jünk egy imádkozni, a „boldog asszony”
templomra, s úgyünk be lesz fejezve.

— Tehát én ily módon akarna engem

hírlapok éles cikkekben, a diplomaták ke-
serű szavakban fejezik ki rosálásukat.
Töböt azonban úgy látszik senki sem akar
tenni. Érez az orosz hódítási tervek roppant
veszélyes voltát minden állam; látják min-
denütt, hogy romba dől az Európai súly-
egyen, mihelyt a moskovitismus fészket
ver a Balkán félszigeten. De nincs állam
Európában, a mely Oroszországnak megáljt
merte parancsolni. A porta egyedül áll.
saját magára hagyatva ke lend átesnie a
szörnyű catastrofhán. Hasztalan néz An-
gliára; az angolok Bismarck herceget ké-
rik, hogy mentse meg Európát a panszla-
vismus tulsúlyától. De a német kanczel-
lár azt feleli a föl hívásra, hogy őt csak
másod sorban érdekel a dolog.

Igy azután az orosz tervek valósítá-
sát senki sem fogja megátoltni. Mert hogy
az ozmán hatalom képes lenne az északi
népvándorlást megakadályozni, arra absolute
nincs kilátás. Akármint beszéljenek a mo-
hamedán fanatizmusról, az a végveszély-
ből nem fogja kirántani a portát. Orosz-
ország egészen aláaknáztá a török állam-
épületet; ellenállási képessége apadt, had-
serege csekély, pénzsreje kimerült sz az ésa-
ki colossus első erős lökése romba döntendi
azt. Csak külsőleg menthetné meg a vég-
pusztulástól; de noha lételet mindenütt
európai szükségességgnek tartják, senki sem
fog védelmére kardot ragadni.

A legkülönösebb azonban Ausztia-
Magyarország magatartása. Nem várhatni
ugyan külügyi kabinetünkől azt, hogy do-
ra üsse szándékait, de kétségtelen, hogy
az ő magatartását borítja a legsűrűbb fá-
tyol. Míg a közvélemény sejtje a veszély
nagyságát, az orosz tervek elleni erőlyes
actiót sürgeti, némely részről úgy szeret-
nék föltüntetni a helyzetet, hogy a bécsi
kormány már kiegyezett Oroszországgal.
Az egyezség szerint monarchiának jó-
akaratu semlegességet fogna követni, a
miért azután Oroszországtól jutalmul Bosz-
niát és Hercegovinát fogna megkapni.

Ez mindenesetre átkos s reánk nézve
nagyon hátrányos szerződés lenne. Mert
ha már minden áron szét kell
bomolnia az európai Törökország-
nak, akkor Hercegovina, Bosnia
mi nekünk nem elég. Ez lenne a tör-
ök örökség leghasznátalanabb része; csak
terhet kéjezne reánk, de nem hasznót. Ha
a Balkán félsziget államszervezete csakugyan
felbomlik, úgy a monarchiának ottan olyan
állást kell nyernie, mely őt a panszla-

vismus rohamai ellen biztosítani képes.
Azért vagy igyekeznünk kell a török ural-
mat fentartani, vagy ha ez lehetetlen,
örökségéből olyan részt kapni, a mely szük-
ségleteinket kielégíti. De a mit Oroszors-
szág kínál, az nem szolgál a cél eléré-
sére; az kevés és rossz; nekünk egy tál
lencse jutna, Oroszország pedig óriási mérv-
ben gyarapodnék s a nyakunkra nőne csak-
hamar. Azért az olyan alku elfogadása,
minőt Pétervárról kínálnak, a monarchia
életérdekeit rendkívüli módon károsítaná.

— A képviselőház jogügyi bi-
zottság a legutóbbi ülésében befejezte „a kisebb
polgári peres ügyekben kötéendő eljárásról” szolt
törvényjavaslat hitelesítését. Szilágyi De-
zso kéri az igazságügyminisztertől, nincsenek-
e adatai arról, hogy a jelen törvényjavaslat
által megállapított competencia szerint mennyi
ügy vonatkozik el a rendes bíróságok hatásköré-
ből? Perczel igazságügyminiszter válaszója,
hogy ezen adatok össze vannak a ministe-
riumban gyűjtve, s még az országgyűlés össze-
jövetele előtt közölni fogja azokat a bizottság
tagjaival.

A törvényjavaslat előadójának Telez-
ky választotta, azon pontokra nézve, melyek
tárgyában különvéleményt terjeszt elő, Schma-
usz Endrét választá a bizottság társelő-
adóvá.

Jövő kedden a képviselői passivitásra
vonatkozó tvjavaslatot hitelesítendő a bizottság.
Szardán pedig megkezdí, s naponkint folyta-
tandja a büntető-codex tárgyalását. A bizott-
ság elnöke felkérte, hogy a tárgyalásra le-
vélben hívja meg a távollevő tagokat.

— A képviselőház pénzügyi bizott-
sága okt. 17-iki ülésében mindenkélt a kép-
viselőház elnöke, ki meghívattán, felvilágosítá-
sokat adott az országgyűlés költségeire nézve.
A gyorsíródára nézve előadja, hogy a véglege-
sen alkalmazott gyorsírók állami hivatalnokok,
kik az állampénztárból kapják fizetéseiket. A
kinevezést a két ház elnöke eszközöli. Továbbá
az összes személyzet létszámát és fizetéseiket
sorolja fel. Azon kérdés hozatott föl, vajjon a
gyorsírók nem nyernek-e a felsőháztól külön fi-
zetést és lakbért. Ennek kipuhatolására előadó
küldetett ki. Még szóba került a gyorsíró-
dára a hírlapokkal levő viszonya; a bizottság
azonban nem tartja szükségesnek, hogy a tárgy-
ban a bizottság részéről bármi intézkedés tör-
ténjék. E tárgyban a ház elnöke közbenjárását

— Kétszáz aranyot! választott az ur fel-
indulással; az ördögben is! Ezt legjobb lesz
nekem átadnod, én aztán nőül veszek s a do-
log ki lesz egyenlítő. A leány szaván fogta
ő, s mosonója, feleségévé lett. A házasság
hire csakhamar elterjedt mindenfelé, a Pelleg-
rin abbé fecsegése folytán, ki a szertartást
végzé a költő esküvőjén. Dufresny néhány
nappal a menyegző után, találkozáván vele Vi-
sénél, azzal vádolta őt, hogy mindig piszkos
fejérműt hord; a pap megboszankodva, azt
felele élesen hogy nem mindenki lehet oly sze-
renes, hogy mosonóját vegye nőül.

Neje iránti szeretetből Dufresny ismét
hívval látott munkához; gyorsan egymásután
írt vagy tizenkét bohózatot az olaszok s há-
rom-negy vigjátékot, a Theatre-Français szá-
mára.

Az első évben bőv aratása volt; de sze-
rencsétlenségre, mihelyt egy darab időre eléggé
gazdagnak érezte magát, félretette tollát s ker-
ti öntözött fogott kezébe; ismét visszatért vin-
cennes-i bálvezetés kertjéhez s csak miután
atolsó fillére is elapadt, tért onnét vissza.

A színházért nem nagyon lelkesült többé,
igen vékony jövedelmet hajtott már neki; kez-
dett kétségbeesni, szelleme s találékonysága fe-
lett, midőn XIV-dik Lajos visszaemlékezett
még egyszer reá. A jéggyár kiváltságának
ügyéért eléggé megbűnhődött már; emléke le-
volt róva; a király, midőn a kiváltság meg-
újítását aláírta a vállalkozóknak, azt kívánta
tőlük, hogy Dufresnynek élethossziglan fizese-
nek háromezer lira nyugdíjt. Egy reggel te-
hát, egészen váratlanul meg is kapta a költő
az értesítést e nyugdíj megnyeréséről; de vár-
ni kellett még hat hónapot az első részlet fel-
vételére! ez igen nagy feladat! hat hónap Du-

ajánlta fel, a gyorsírói jegyzeteknek a lapok
részére jutányos kiszolgáltatása iránt.

Horváth L. a képviselői napidíjakra
nézve indítványozta, hogy azon hónapokban, me-
lyekben csak csekély számú napokon tartanak
ülések, napidíjak ne adassanak azon hónapra.

Tisza min. elnök nem tartja célszerű-
nek e kérdésnek jelenleg szabályozását.

Helfy a közvélemény indignációjának
okát abban látja, hogy az országgyűlés a köl-
tségek daczára tüdőv törvényeket nem alkot.

Wahrmann 8 óra véli a napidíjakat
megállapítani, mint a mely arány megfelel az
eddiggi zárszámadásoknak.

Simonyi E. a nemzetet felvilágosítani
kíváná az iránt, hogy képviselőitől ingyen mun-
kát nem kívánhat. A költségek annyiban véte-
ssenek fel, a mennyi időre az országgyű-
lést együttartani kívánják.

A bizottság hosszabb vita után abban
állapodik meg, hogy az országgyűlés költségei
8 hónapra vétessenek föl a költségvetésbe.

Tisza min. elnök nem tartja célszerű-
nek e kérdésnek jelenleg szabályozását. Helfy
a közvélemény indignációjának okát abban lát-
ja, hogy az országgyűlés a költségek daczára
üdvös törvényeket nem alkot. Wahrmann 8
óra véli a napidíjakat megállapítani, mint a
mely arány megfelel az eddiggi zárszámadások-
nak. Simonyi E. a nemzetet felvilágosítani ki-
válná az iránt, hogy képviselőitől ingyen mun-
kát nem kívánhat. A költségek annyiban véte-
ssenek fel, a mennyi időre az országgyűlést
együtt tartani kívánják. A bizottság hosszabb
vita után abban állapodik meg, hogy az or-
szággyűlés költségei 8 hónapra vétessenek fel
a költségvetésbe.

A fumei kormányzó költségénél Zse-
dényi, Wahrmann és Kautz ellenzik,
Tisza m. elnök felszólalására a bizottság meg-
szavazza az osztálytanácsos részére előirányzott
1000 frt fizetési pótlékot. Ellenben az iroda-
tisztok s szolgá pótlékai töröltetnek.

Az ő felsége személye körüli ministe-
rium budgetje minden módosítás nélkül meg-
szavaztatott.

A fumei törvénykezési provisorium szük-
ségtelénél Perczel miniszter a Fiume szá-
mára rendszerezett harmadik k. táblai bírói
állomás betöltésénél indokolja a felvett 1950
frt többletet. A bizottság azonban ez összeg
törlesztéssel szavazza az előirányzatot meg.

Az igazságügyi tárca budgetjénél Hor-
váth L. előadó hivatkozik arra, hogy e tár-
ca szükséglete 1873. óta folyvást apadt s bár
némely reformok — a perrend reformja, az
ügyviteli s telekkönyvi eljárás egyszerűsítése

fresnyre nézve annyi, mint bovárni a világ
végét.

A vállalkozók engedékeny emberek, köny-
nyűvelők értekezni; felkereste őket s így szolt:
„En még ötven évig is elérhetek, de őt évi
díj előlegez lefizetése után nyugtát adok önök
egész tartozásáról s a dolog végleg el lesz in-
tézve”.

Dufresny az örömtől egészen eltiikkadva,
érkezett haza a tizenötezer lírával, aranyba fi-
zetve. Gyermekes elragadtatással sorja szét
aranyait az asztalon s mutatja nőjének, ki ti-
tokban könnyeket hullat, de neki csak rózsa
mosolyával, gyöngéd pillantással felel.

Másnap nejt tetőtől talpig dús öltözék-
kel látta el, vett neki ötven pár kélőt, kifo-
gadott három szállást egyezsere, hogy téntra
vezesse az alkalmatlankodókat, kik netán fel-
keresnék őt, szóval hatalmas léptekkel kezdett
ujból romlásra felé haladni, daczára neje kérel-
meinek, ki két kézzel szeretete volna őt visz-
zatartani; kevesebb, mint egy év lefolyta
alatt, ismét a legmélyebb nyomorba süllyedt.
Egyszer még mosolygott reá a szerencse. Vise-
halálakor kérelmet intézett a királyhoz a „Mer-
cur” kiadási szabadalomért.

„Pecsetes levelem, felség hadd bírhasam,
Régi kiváltságom, hogy őnt mulattassam.”
Megnyervén a kért „pecsetes levelet”, így
közönte az először:

„Gyors szárnyakon, a világ végéről
Jő Mercur és felém száll egyenesen.
Ujságokat, tréfákat hoz hírl,
Valót s hamist”) prózát s verset vegyest.
Kiválgatni, mit tanácsol?
Hiába kértem Minervától.

*) Valót s hamist, vegyest, e pár színté szó meg-
alapítja a lap szerencsétét Franciaországban.

s a fokozatos bírói fizetések bebozatala stb. —
által lehet még némi megtakarítást elérni,
egészben a jelen költségvetés már normalis bud-
getnek tekinthető, a melyből jelentékenyebb
összegeket nem törölhetni. — Pulszky nem
javasol a részleteknél törleskeket s megjegyzi,
hogy célszerű reformok nélkül a magyar igaz-
ságszolgáltatás a jelen budgettel nem sokáig
fog kijöhetni. — Lukács nem helyesli, hogy
a bírák nyugdíjazásakor a bírói létszámhoz nem
tartozók nevezetleki ki s felvilágosítást kér a
törvényszéki reductiók pénzügyi eredményéről.
— Perczel miniszter megjegyzi, hogy a mi-
niszterium dolgozik az előadók által kiemelt
hiányok orvoslásán. Jelenleg a megtakarítások
ban az igazságszolgáltatás rovása nélkül nem
mehetett tovább. A kényszer s némely helyi
viszonyok kívánál, hogy egy-két esetben ügy-
védek is neveztesse ki bírákká. A törvény-
széki reductio eddigi eredményét 1 és fél mil-
lióra teszi. — Simonyi E. nem látván oly
intézkedéseket, melyek az igazságszolgáltatást
javítnák s e téren a folytonos experimentáció-
nak véget vetnének, igen nagyok tartja az
előirányzatot.

Ezzel az általános tárgyalás befejeztetvén,
az ülés véget ért.

A háború.

A helyzet.

A béke fenntartása iránti remények ro-
hamosan apadtak s az orosz-török háború
kitörésének veszélye sebes léptekkel közeledik.
Jellemző, hogy a nyugot-európai közvélemény
egyhangul elítéli Oroszországot; kemény sza-
vakkal vetik szemébe, hogy világrészünket köny-
nyelműen egy iszonyú catastropha felé sodor-
ja, hogy éppen akkor, midőn a porta békülé-
keny szándékainak adta tanubizonyságát, ő vi-
szont a leghasznátalanabb indokból provócálja
a háborút. Noha általános az elkeseredés Orosz-
ország ellen, tetteikkel még sem mer senki el-
lene föllépni. A porta Angliánál keres védel-
met, Anglia Bismarck hercegre appellál, ez
pedig közzöni szépen a dicsőséget s a bárom
császár szövetségére utal. Ez a szövetség pedig
legkevésb sem gátolja az orosz tervek való-
sítását. Európában az történik, a mit Gorcsa-
koff akar.

A hangulat Konstantinápolyban.

Konstantinápolyban oct. 10-ről,
tehát a hat havi fegyverszünet helybenha-
gyása előtt, e következőket írják a „Pol.
Corr.”-nek:

Mert a bölcsesség haszatlán,
Csak a boros pohárban van!
Ez előszó után egy mesét mondott el a
Le Sage modorában, írt egy sajátos s na-
gyon eredeti tanulmányt, melyet párhuzamot
von Homér és Babelais között.**) Hanem Du-
fresny, ki inkább született költőnek, mint uj-
ságrírónak, arra képtelen volt, hogy észét és
gondolatait bizonyos meghatározott órához kös-
se, mert őt mindig a pillanat hatásának enge-
dett, eszméi rögtönözve születtek. Nála, az
ő kezei között, a „Mercur” nagy vesztélyben
forgott, hogy minden hat héten csak egyszer
fog megjelenni. Eleinte a híres újságlap min-
dig megjelent a kitűzött napon, hála felesége
e nép kebléből támadt muzsa sürgetéseinek,
ki folyton jó kedvre s munkásságra ösztönöz
őt. De Angela hirtelen meghalván, a költő
megunta a „Mercur”-ral vesztődni s szokása
szerint az erre való szabadalmat is csakhamar
eladta.

(Folyt. köv.)

**) Dufresny kalandos, csapongó humorával kissé
ellenkezős hozta néha önmagával, a különben ko-
moly, nehékes menett „Mercur”-t. Az ő politikája
a vigjáték terén volt otthonos és reá nézve az akademia
sem volt több korcsmánál. De halljuk őt magát be-
szélni, a kedves újságrót. Ime egy cikk:
„Az idén mindenféle oly bű szüret volt, hogy
egy argentei paraszt nem több, mint földnyúl szö-
lőből tizenegy hordó bort szürt el. A nagy ivók
utódjai, azt hiszem, nagyobb örömmel olvasnák e
megjegyzést hírovatunkban, mint a kemény térlől s
nagy vízárról írt cikkeinket. A csapásokban három
sós-jával mérik a bornak kupáját s ez a nagy bőség
sok jó jegyzeteket fog nekem szolgáltatni a „Mercur”
furcsaságok-tárának számára. Most már nem elég,
hogy legyenek levelezőim külföldről és vidékről, a bor-
mérőkben is van mindennél ünnep és, vasárnaponként
egy igen szorgalmas tudósítom.”

Ma már bizonyosra vehetjük, hogy a porta megkötö a fegyverszünetet. E lépést legkivált a szultán erőlyes akarátának köszönhetjük, ki a világyugtalansít helyzetnek végét akarja vetni. A minisztertanácsnak ezuttal meg kellett hajolnia a souverain szilárd akaratát előtt. Abdul-Hamid sajnosan érzi, hogy a künehezségek miatt birodalma ujja teremtését kénye-kevre szerint nem hajthatja végre. Ég a vágytól, megmutatni Európának, hogy ígérétei nem üres szavak csupán, s hogy földadata nehézségeitől nem riad vissza. Céljait azonban nem valószínű, míg a kedélyekben a mostani izgatottság uralkodik, mely a birodalom létét teszi kockázra.

A portához közel álló körökből egy pár török-barát nagykövetségbe ma az a hír szivárgott, hogy a török kormány kész elfogadni a nagyhatalmak minden eddigi követelését, egy pont kivételével, mely a török államférfiak szerint a birodalom achillesarkát képezi.

Bulgária, Bosznia és Hercegovina különállását, kapcsolatlan és különállást megerősítő nemzetközi actával, — mint a hogy ez a legutóbbi angol-orosz javaslatokban indítványoztatott, — a porta nem akarja s nem fogja elfogadni se önszántából, se kényszerítve.

E pont körül folynak e pillanatban a tanácskozások, — ez teszi nehézé a helyzetet. Minthát pása és a nagyvezir egyet értenek abban, hogy a portának javasolt nemzetközi protocollum Törökország vesztlét okozná.

Egyetértenek abban, hogy a porta csak eddig mehet engedményeiben, — nem tovább! Nem érték Angliát, mi bírhatta rá, hogy ily követelésben egy követ fuj Oroszországgal. Arról is meg vannak győződve, hogy ha eborzasztó követelést visszautasítják, Anglia e kérdésben foglalt állását okvetlenül föl fogja adni. Oroszországról jól tudják, hogy e követelés visszautasítása esetén örömmel szakít a portával.

Az angol kormány és a fegyverszünet.

Azon lépésekről, melyeket az angol nagykövet a fegyverszünet érdekében tett volt, Konstantinápolyból, oct. 10-ikéről a következőket jelentik ujlág: „Sir H. Elliot pénteken sürgősen audienttiát kért a szultánnál s meg is kapta. Szombaton (7-ikén) reggel megjelent a nagykövet a palotában az első dragomán kíséretében. A nagyvezir máris várt rá, s a padisához akart vele menni. De Sir H. Elliot azt kívánta, hogy dragománján kívül senki se legyen jelen. E kívánságnak engedni kellett. A nagykövet ezután figyelmeztette a szultánt a fegyverszünet megkötésének szükségességére, s hozzátéve, hogy az igen fölizgatott angol közvéleménnyel szemben az angol kormány az egyhavi fegyverszünet meg nem adása esetére kénytelen lesz fölbeszakitani a portával való viszonyait. Abdul Hamid egészen magán kívül volt ezen nyilatkozatra. Alig távozott el Sir H. Elliot, magához hivatva M. Rusdi pasát s megparancsolta neki, hogy azonnal hívja egybe a nagytanácsot s vigye keresztül benne a fegyverszünet elfogadását. A nagyvezir ellenkezni akart, de a szultán indulatosan ragaszkodott akaratahoz. S midőn a nagytanács, viharos ülésben, nem tudott elhatározásra jutni, s követeket kü-

A mesterséges jégkészítés.

(A kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1876. oct. 7-én tartott természettudományi estélye.)

(Folytatás.)

Folyadékknál a legkisebb részecskék tapasztalható mozgékonyasága miatt fel kell tennünk, hogy a rezgő mozgásnak kívül forgó és haladó mozgással birnak. Ez által a tömecek egymásra számtalan lökést gyakorolnak és mozgékonyaságuknál fogva egymás elől kitérni törek-szenek, de a folyadék belsejében egymástól el nem szakadhatnak, mivel itt mindenfelől vonzatnak. Képzeljük most, hogy a folyadéknak szabad felszíne van, mint a nyílt edényekben. A számtalan különböző irányú lökés között sok olyan is van, mely a folyadék felszíne felé van irányozva. Ezek már nincsenek gátolva abban, hogy a folyadéktól elszakadjanak és bizonyos sebességgel a felszín fölötti térbe repüljenek, az az, hogy párákká váljanak. Ebben áll az elpárolgási folyamat lényege és már most nem lesz nehéz az elpárolgást kísérő lehülés okát megérteni. Az elvált tömeceknek a hátramaradtak vonzását le kellett győzni, ezáltal a tömecek mozgási erőlye, az az a folyadék melege kevesebb lett. A folyadék hőmérsékének tehát csökkenni kell, az az a folyadéknak le kell hűlni. Noha ezen folyamatnál a meleg, mint ilyen, eltűnt, de azért el nem vesztett, csak más alakot vett fel, mert ezen új alakban a folyadék gömbben befoglaltatik. Ha a gözt kelőben összeszorítjuk és ezáltal a részecskéket egymáshoz elég közel hozzuk, úgy, hogy a vonzó erők ismét hatni kezdenek, akkor a cseppesülő gözből ismét annyi meleg származik, mennyi az elpárolgásnál eltűnt.

Ismerve már a párolgás lényegét és az

dött a szultánhoz felszólamlás végett, a szultán ismét csak ahhoz ragaszkodott, hogy a fegyverszünetet meg kell adni, annyira megfélemlítették Sir Henry kijelentései. Erre a nagyvezir inditattva érezte magát, lemondásának beadására, mely ugyan nem fogadtatott el, de azon pillanattól fogva M. Rusdi pása, betegségét adva okul, házából nem távozott el. A miniszterválság azóta, mint a táviró jelenti, meg is történt.

A román képzelgések.

Az olasz consorteria-lapok annexionalis cikkei, mint írják, Romániában igen tetszettek. Ott ugyanis úgy találják, hogy az esetre, ha a szerb királyi cím valósággá válnék, Románia sem maradhatna hátra s hasonlókép királysággá kellene lennie; de erre nézve egy kis kikerekítésre volna szüksége Erdélyen és Bukovinán (a régi nóta) keresztül. Bukarestben az beszélik, hogy Bratiano Livádiából reményt hozott magával, „ezen tartományok“ megkapására, cserében egy orosz-román támadó és védelmi szövetségért.

Francziaország magatartása

Francziaország magatartásáról az európai conferentia kérdésében írják Párisból jó informátiók alapján, hogy Decazes herceg, francia külügyér nem ragadta meg erre az iniciatívát. Először is Orloff herceg párisi orosz követ beszélt a tárgyról a külügyérrel, de ez azt jegyezte meg, hogy ő nem ellenzi ugyan a tervet, de az előtérbe nem léphet vele. Utasítá azonban a francia követeket, hogy e tárgynban tudják ki a hatalmak kormányainak nézetét és arról tegyenek neki jelentést. Ausztria-Magyarország és Németország eleitől fogva elleneztek a tervet, Anglia is kezdetben nem volt épen hajlandó azt elfogadni, de később megváltoztatta nézetét s a francia külügyér értesítette aztán a többi hatalmakat is az angol kabinet felfogásának ezen változásáról.

Ennyi az, a mit Francziaország ez ügyben tett. Sem több, sem kevesebb. Francziaország hajlandó mindahhoz hozzájárulni támogatásával, a mi a hatalmak egyetértését és a keleti bonyodalmak békés elintézését előmozdítja, vagy ilyesmivel kecsegtet, de az ország mostani viszonyai nem engedik, hogy vezérszerpet játszsék és a kezdeményezést megragadják. A nagy franczia közönség is meg van elégedve a Decazes által vezetett franciaia külpolitikával. A Thiers és Gambetta befolyása alatt álló lapok egy szóval sem támadják meg azt, sőt helyeslik.

A királyi czim.

A szerb minisztertanács, melyben Milán fejedelem is részt vett, közelebb elhatározta, hogy a „szappanbuborékok“ — mint Milán nevezni szokta a királyi czimet, mely rátukmált Csernajeft, — mielőbb szétpattantja; vagy is hivatalosan tudatni fog a polgári és katonai hatóságokkal, hogy az „uralkodó cizme megmarad ezután is az, a mi eddig volt.“ E célból Stevcsa Mihajlovics miniszterelnök a hadsereghez utazott Deligrádba, hogy ott az embereket capacitálja. Lesz-e valami sikere az ősz miniszterelnök missiójának, majd-megvállik később.

Az oroszok terjeszkedése.

Midőn sok panasz merült föl az oroszok garázdálkodása ellen Szerbiában,

ezzel járó lehülés okát, könnyű lesz kikutatni azon feltételeket, melyek alatt a legnagyobb lehülést előidézhetik.

Az első feltételt nem lesz nehéz kitalálni, ha meggondoljuk, hogy a párolgás csak a szabad felszínen történik. Az időegységben elpárolgó folyadék mennyisége ennél fogva annál nagyobb, minél nagyobb a elpárolgó felszín. Hogy ezt egy kísérlettel megmutassam, az előbb leírt léghőmérő mellé, egy másodikat állított, melynek egyenlő nagyságú golyója be van vonva finom vászonnal. Most mind a két golyóra kevés aethert öntök. Az eredmény, a mint látják az, hogy a vászonnal bevont léghőmérőben a folyadék magasabbra emelkedik. Az ok abban keresendő, hogy a vászon nagyobb felületet nyújt az elpárolgó aethertnek, mint a sima üveg.

Hogy a többi feltételeket is felismerhesek, képzeljenek egy zárt edényt, melynek egyrésze valamely illó folyadékkal van megtöltve.

A felszínből bizonyos sebességgel kilövellő részecskék csakhamar a folyadék fölötti tért az edényben gözzel megtöltik. Ezen kilövellő gözrészecskék egymásba és az edény szilárd falai-
ba ütközve visszaveretnek a felszínhez és az itt levő részecskék vonzása által megkapatván, újra cseppekké lesznek, úgy hogy ha a felszín fölötti tér gözzel megtelt, annyi részecské szök-
ken ki a felszínből, mennyi általa elkapatik. Hogy ilyen körülmények között lehülés nem történhetik, a mondottak után könnyen megérthető. Ugyanis az elpárolgásnál fogszított meleg a folyadéknak visszaadatik, midőn a részecskék a felszínen újra cseppekké összesűrítetnek. Az elpárolgásnál meleg alakul át munkává, a cseppesülésnél ugyanannyi munka alakul vissza meleggé. Világos tehát, hogy itt a folyadék hőmérséklete nem csökkenhet.

Kisebb-nagyobb mértékben ugyanez törté-

ban, a szerb kormány Daudeville orosz tábornokot nevezte ki belgrádit érparancsnoknak, azon meghívással, hogy az érkező oroszok elszállásolása, tovább-szállítása és köztük a katonai rend és fegyelm fenntartása fölött őrködjék. Így már most Belgrád is orosz kézben van, az orosz tiszték mindenütt tért foglalnak.

A hat havi fegyverszünet.

A hat hónapi fegyverszünet ügyében úgy értesül a „Freundenblatt,“ hogy azt nemcsak Orosz-, de Olaszország is elvetette. Anglia most lépéseket tesz Konstantinápolyban, hogy a portát rövidebb fegyverszünet megadására bírja, mi ha nem sikerülne, a helyzet fölötté válságossá forduland, mert Gorcsakoff kijelentette, hogy az előbbi angol javaslatához való csatlakozást az utolsó diplomaiiai lépésnek tekint.

Táviratok.

Bécs, oct. 17. A „Presse“ értesülése szerint a czárnak újabb sajátkezű levele az osztrák magyar uralkodóhoz tegnap megjött Livádiából. Az átadással valószínűleg Taskoff itt időző orosz főszárnysegéd van megbizva.

Konstantinápoly, oct. 16. Kormány-körökben nagy az ingadozás azon ellenzék következtében, melyet Oroszország a hat havi fegyverszünet ellenében kifejt. — Halet pása kereskedelmi, Jussuf pása közoktatási, Djeved pása pedig (Khali pása helyett) igazságügyi miniszterré nevezettek ki. — A „Bás-siret“ cz. lapot hivatalból beszüntették.

Zára, oct. 17. Sachir pása, ki Peko Pavlovics ellen nyomult, visszaverte az ellen-séget és felmenté Bileket. A veszteségek mindkét félén jelentékenyek voltak.

Zára, oct. 17. A ljubinjai és nevesinjai kerületek felkelői elszakadtak a montenegróiaktól és hazatértek. A hercegovinai főkörmányzó elrendelte, hogy a felkelőknek könnyítseék meg a visszatérést a Papovot kerületbe. A török haderő Hercegovinában most 36,800 embertől áll.

Brüsszel, oct. 17. A „Nord“ írja: Törökország engesztelő félhivatalos közleményei senkit se vezessenek félre; Törökország mindenkor el volt tökélye kitérni Európa követelése elől; a fegyverszüneti kérdés a solidaritás és egyetértés próbaköve. Európának meg kell mutatnia, hogy el van tökélye programja foganatosítására; akkor Törökország felhagy a dictatori eljárással, mely a válságot tartósabbá, bonyolultabbá teszi.

Bécs, oct. 17. Diplomaiiai körökben még mindig ragaszkodnak azon reményhez, hogy a háboru nem elkerülhetlen, bár megen-gedik, hogy Oroszország szakadatlanul készül és a közlekedés a hatalmak közt tegnapielőtt óta fennakadt, mivel Oroszország nem mutat hajlamot további alkudozásokra. A czár legkésőbbben e hét végén visszatér Szt-Pétervárra. Ignatieff Oroszországban marad.

Bécs, oct. 17. Azon esetre, ha Oroszország háborut ízenne Törökországnak, elmaradhatlannak tartják Bosnia és Szerbia elfoglalását Ausztria-Magyarország részéről.

Berlin, oct. 17. A „Reichsanzeiger“ német fordításban közli a fegyverszünet vissza-

nik, ha a folyadék nyitott edényben (csendes levegőben) áll. Itt egy gözburk képződik a felszín fölött, mely a további gyors elpárolgást akadályozza. Világos tehát, hogy a gözréteg folytonos eltávolítása által a párolgást és lehülést élénkebbé tehetjük. A mint azt láthatják, ha az előbbeni kísérletet a vászonnal bevont léghőmérővel ismétlem. Az aethert reá öntve, a színes folyadék bizonyos magasságon megáll. Ha most ezen kis fujatóval a gözréteget eltávolítom, azonnal még jobban emelkedik a folyadék. A levegő, ha nem is gátolja, de mégis lassítja az elpárolgást. Eszerint gyors elpárolgásra és lehülésre legkedvezőbb az üres tér.

Ezen második feltételt teljesítésén alapszik a most kezembem lévő készülék, mely cryophornak (jégtartó) nevezetik. Ez áll egy üvegesből, mely mind a két végén meg van görbitve és üveggolyóval ellátva. A készülékben körülbelől annyi légmentes víz van, mennyi az egyik golyóba fér. A levegő ezen készülékből tartós forralás által üzetet ki, mire aztán a finom nyílás, melyen a gőz a levegőt kihajította, gyorsan beforrasztatott. Ha a légmentes készüléket gyorsan megfordítjuk, vagy hirtelen megvárjuk, a víz szabadon esve akkora csattan az összeütközésnél, mintha egy kemény test ütközne össze az üveggel. Ha a vizet az egyik golyóba áteresztjük és a készülék üres golyóját hideg keverékkel (jég- és sókeverék) körülvesztjük, a másikat pedig, hogy a légáram ellen védeve legyen, üres pohárba tesszük, akkor a víz néhány perc alatt megfagy. Itt a gyors elpárolgás az által idéztetik elő, hogy a vizgőz a hűtött golyóban azonnal cseppfolyóvá lesz, miáltal a víz melege lassan kint a másik golyóba átszálltatik.

(Folyt. köv.)

utasítására vonatkozó livádiái oct. 14-én kelt orosz sürgönyt, mely így szól:

„A hathavi fegyverszünetet nem tartjuk szükségesnek vagy kedvezőnek a tartós békéhez, melyet óhajunk; nem vagyunk képesek Szerbia és Montenegróra oly nyomást gyakorolni, hogy hozzájáruljanak súlyos helyzetük tartamának ekkora meghosszabbításához, végül úgy találjuk, hogy Európának türelten pénz-ügyi és kereskedelmi helyzete még többet szenvedne egy ilyen halasztás által. Ragaszkodnunk kell a 4—6 heti fegyverszünethez, minőt Angolsorság eredetileg javasolt; fenntartatván a határidő újabb megtoldása azon esetre, ha a tárgyalások menete e megtoldást szükségessé tenné.

Belgrád, oct. 17. Egy Deligrádból ide érkezett angol azt állítja, hogy a szerb táborban az állapotok épen nem kellemesek. A sur-lódások a szerbek és a folyvást excedáló oroszok közt napról-napra növekedő mérveket öltenek. Csernajeft most ideje legnagyobb részét szállásán tölti, hol majdnem minden nap nagy lakomát csapnak. A főhadiszállásra sok külföldi lap jár. Csernajeft felolvastat magának mindent, ami a háborura vonatkozik, olykor gunyos megjegyzéseket tesz, így nevezetesen ismételve fölemlítette, hogy az orosz lapokat kivéve minden lap rosszul írja az ő nevét. (Az oroszok Csernajeftet irnak és nem Csernajeftet.) Az ujonczozásnak igen jelentéktelen eredménye lesz, most csakis a beözönlő oroszokkal szaporodik a hadsereg; e beözönlés egészen szabályos és a belügyminiszter állítása szerint még akkor se fog megszűnni, ha Oroszország maga lép actióba.

Belgrád, oct. 17. A sajtóíródáiban ma a következők nyilatkozat adatott: Szerbia most addig fog várni, amíg Oroszország meg nem kezd a háborut, ez legrövidebb idő mulva meg fog történni, ekkor Törökországot egyszerre két felől fogják megtámadni. A consulok majdnem egyáltalán nem érintkeznek egymással.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr“ a Berlinben intonált legújabb hangból kevés reményt merit arra, hogy onnan hathatósabb segílyt nyerhessen a nyugoti hatalmak diplomatiája. Pedig e nélkül nem lehet Oroszországot azon kellemes helyzetből kizavarni, hogy a háboru megindítását egészen tetszése szerint határozhassa el. S hogy ez esetben téli hadjárat lesz, az bizonyos. Még bizonyosabb, hogy ebből monarchiákra egy újabb és nehéz megpróbáltatás nehezül. Oroszország hadizenete esetre azonban, ha az most következik be a tél küszöbén, celszerűnek tartaná inkább semlegesen nézni a török-orosz tusát, mely tavaszig úgy sem dülhet el végéreménynyel, mint a gyors elődöntés kilátása nélkül bonyolódni háboruba, s fecseérlni pénzt és erőt egy félesztendeig haszontalanul. Feltéve mindig, hogy Románia semlegessége fölött oly vita nem merül föl, mely a nyugoti hatalmaknak becsületbeli kötelességévé teszi a rögtön való actiót.

A „Nemzeti Hirlap“ azt hiszi, hogy a közös haza megtagadná létjogát, önmagára mondaná ki a halálos ítéletet, ha arra vete-mednék, hogy az észszaki barbárság uszályhordozója legyen ennek Európa elleni harcában. Ausztria-Magyarország világtörténelmi hivatása abban áll, hogy a világrész e helyén, közvetlen szomszédjában a szláv barbarizmus sivár ocajának, képviselője, apostola, s ha kell, harcozása legyen a szabadságnak és civilizációnak. Tagadja meg e hivatását, és napjai meglesznek számlálva, és bukása dicatelen lesz és nyomorult! Ne feledjék ezt azok, kik tán épen e pillanatban elkövetni készülnek azon óriási hibát, mely egyszer elkövetve menthetlenül megadás sárlját a Habsburgok birodalmának!

A „Hon“ az állami számszék által összeállított vagyonmérlegről ír, s kimutatja, hogy állami aktívánk és passívánk egész mérlege 1868 óta miként változott. Mindazonáltal ez adatokból merész következtetéseket vonni nem lehet, mert csak tájékozó és nem teljesen megbízható adatok, de fontosságú birnak azért, mert kimutatják vagyonmérlegünk természetét és állami passívánk változásait. A mit ebből levonhatunk az, hogy passívánk gyors növekedése óva int a további terhektől, mert nem csak csekélyvő vagyonunk apadás, de adósságaink nagy összege is oly határt szab erőfeszítésünknek, melyet veszély nélkül át nem léphetünk.

A „Pesti Napló“ a helyzetet megváltozottnak tekinti. Ha a mai birneknak hitelt adhat, Anglia a hatalmak minden további együttes fellépését Konstantinápolyban eredménytelennek jelentette ki, s nyilatkozatának nyomában jár a másik hír, mely szerint a diplomaiiai tárgyalások fonala e pillanatban teljesen megszakadt. Ugy látszik be akarják várni, hogy mit tesz az orosz? Constatálni akarják, hogy a hatalmak elkövettek minden lehetőt a béke biztosítására, s Oroszország a támadó fél, mely a békét erőszakosan megzavarja. Ez igen dicőreletes szándék, de háboruban ez nem a leggyőzelmesebb fegyver. E monár-

chia népei élni, fejlődni, örökeiket megvédeni akarják. Ám vonuljon be a mai tartományokba az orosz. E tartományok felett katonailag mi uralgunk, s ha annak idejében megtesszük a kellő intézkedéseket, s állunk határozottan orosz ellenes: nincs miért kégeskedni a jövő felett. A habozás ideje lett: az actió órája találja monarchiánkat erőek és elhatározottnak!

Az erdélyi részél közegészségügyi statisztikája.

Ujegyházakék

A tvtatóság területén működik összesen: Orvos 3. okle. bábá 15. Van gyógyszerár 1. Esik tehát a törvényhatóság területén: 1 orvos 1. okle. bábá, — 4130 lakosra 1 okleveles bábá 0.83 mfdre, — 826 kosra. 1 gyógyszerár 4.99 mfdre, — 1390 lakosra.

Ezek szerint Ujegyhszákra vonatkozólag a következő statisztika viszonyok forognak fenn:

Van egészségügyi szénly 8 községben, tehát a megye 13 községhez viszonyítva, a községek 61.33 %-jában.

Ezen 8 község lakosságának száma 3970 tehát a törvényhatóság össz lakosságának 72.33 %-ja; területe pedig ezer 8 községnek 3.74 mfd, tehát a tvtatóság egész területének 74.16 % -ja.

Magyarország

egész területére vonatkozó összegezés a részletezett adatoknak.

Terüle	
A megyék, kerületek, székek és vidékek területe	467.100 mfd.
A sz. kir. és a tvtatósági joggal bíró városok területe	11.093 mfd.
Összesen	482.191 mfd.
Népessé	

A megyék, kerületek, székek és vidékek lakosságának száma	12.391,783.
A sz. kir. és a tvtatósági joggal bíró városok	1.187,346.
Összesen	13 579,129.

A megyék, kerületek, székek és vidékek területén fekvő községek száma. (Nem számítva a tvtatósági joggal bíró városokat)	12 235.
A tvtatósági joggal bíró városok száma	72.
tehát a községek összes száma	12,307.

Magyarország területén működik:	
Orvostudor	1952
Sebész	1255
Összege orvos	3207.
Okleveles bábá	4083
Polgári bábá	356
Összege bábá	4439.
Van gyógyszerár, réal jogu	411
Személyes jogu	392
Fiók	15

Összesen	818
Ebből a megyék, kerületek, székek és vidékek területén van:	
Orvostudor	1056
Sebész	956
Összesen orvos	2012.
Okleveles bábá	3122
Polgári bábá	356
Összesen bábá	3478.
Gyógyszerár, réal jogu	270
Személyes jogu	337
Fiók	12.

Összesen	613.
A sz. kir. és tvtatósági joggal bíró városban van:	
Orvostudor	896
Sebész	299
Összesen orvos	1195.
Okleveles bábá	961
Gyógyszerár, réal jogu	141
Személyes jogu	55
Fiók	3
Összesen	199.

IRODALOM ÉS IJÉSZET.

Nemzeti színház. A „Kintornás-család“ tegnap (október 18.) ismét igen kitűnő előadásban került színre, mel nagyobb közönséget érdemelt volna. Az est dícsőségét ezuttal is Boér E. (Mári) és Baloné (Juczi) asszonyok, meg Földényi ur oglalták le a maguk számára, kikkel azonban Philippovicsné asszony is (Bimbóné) busása osztozkodott. Különösen Boér Emma asszlynak Mari egyik legzebb szerepe: annyi ésszel, annyi igaz-

Iskola Alapít

ány - Kolozsvári Központ

Egyetemi Könyvtár ©

Fundația pentru Școală - E

CU Cluj-Napoca.

Szálfá eladási hirdetmény.

Az alúírt m. kir. jószágigazgatóság részéről közhírre tétetik, miszerint a magyar kincstári szászsebesi és herbusi (Szászrégen mellett) raktáraiban készletben lévő szálfáknak nagyobb kisebb csoportokban való oly módon eladása elhatározott, miszerint venni szándékozik a csoportnak nagyságát, s az abba sorozandó szálfák minőségét és mennyiségét szükségletük szerint magok meghatározván, annak megvételére saját belátásuk szerint szó- vagy írásbeli ajánlatot tehetnek.

Ha az ekként tett ajánlat az ajánlatok elfogadásával megbízott szászsebesi, s illetőleg görgényi erdőhivatal által elfogadhatónak találatik, vállalkozó köteles leendő az általa meghatározott csoportért ígért vételárát vagy azonnal lefizetni, vagy pedig annak az ajánlat elfogadása napjától számítandó **hat havi időköznek lefolyása után** eszközendő befizetését megfelelő biztosítéknak letétele által biztosítani, megjegyezvén, hogy különösen figyelemre méltó esetekben, s nevezetesen nagyobb fahasárlásoknál a **hat havi hitel után** kamatok nem fognak számítani, s hogy oly verőknek, kik nagyobb mennyiségű fának átvételére magokat lekötöztetik, **kedvezőbb árak** lesznek engedélyezhetők.

Mihez tartás végett megjegyeztetik, hogy a görgényi erdőhivatalhoz tartozó herbusi raktárban megközelítőleg huszonnyolcezer majdnem kivétel nélkül ép és egészséges 1-ső osztályú és a szászsebesi raktárban ke-rekszámban huszonkétezer Köbméter különböző osztályú szálfá van készletben, s hogy az illető erdőhivatalok utasítottak, miszerint az ott megjelenő vállalkozóknak a fának tovább szállíthatása, valamint a faárra vonatkozó felvilágosításokat készséggel adjanak.

Venni szándékozik felhívni, hogy az eladandó fát megtekintvén, a szükségletük szerint megállapítandó csoportok megvételére vonatkozó ajánlataikat, vagy az alúírt jószágigazgatóságnál, vagy pedig közvetlenül a görgényi s illetőleg szászsebesi erdőhivatalnál nyújtsák be.

Kolozsvárt, 1876. október-hó 13-kán.

A m. kir. jószágigazgatóság.

Szám. 98. — 1876.

(436)

(2-3)

bír. megb.

Hirdetmény.

Alúírt kir. közjegyző ezennel közhírre teszi, hogy helybeli volt bejegyzett kereskedő „Tamási Testvérek” cég esdőtűmegéhez tartozó bolti árucikkek és egyéb ingóságok elárverezése, a könyvbeli követelések és eszlőgépek kivételével, a kolozsvári tekintetes kir. törvényszéknek 9500. — 1876. sz. a. kelt végzésével elrendelvé, annak fogantatására határnapul

folyó évi novemb. hó 7-ik és következő napjai tűzettek ki.

Miről venni szándékozik oly hozzáadással értesítetnek, hogy az árverezési feltételek, valamint az árverezés tárgyát képező ingóságokról felvett eszlőleltár alúírt királyi közjegyző irodájában (belső-szénutca 5 sz. a.) bármikor megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1876. évi október 14-kén.

DORGÓ ALBERT, kir. közjegyző.

HASZONBÉR.

Kolozsvárigyében Gyulatelkén (apahid vasúti állomástól és Szamosújvártól 2-2 óra távolságra) egy 680 hold kiterjedésű tagosított birtok, szántó, kaszáló és legelő, rajta nagykiterjedésű belső telek, kő-lakház, eszlőházak, minden gazdasági épület, lövegyi eszlőgép, 1877. Sz. György napjától 6-10 évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni Gyulatelkén Godolán János gazdasággal, vagy tulajdonos Mátyás Alberttel Maros-Szent-Györgyön. (U. p. Maros-Vásárhely.) (384) (6-6)

(424)

(4-104)

Bécs legnagyobb és legjobb hírű

vasbutor-gyára

Reichhard és társa

BÉCSBEN,

III. Marxergasse 17.

Ajánlja magát izléses kivitelű gyártmányai pontos szállítására. Képes mintalapok kívánatra ingyen.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók következő 1877-iki

NAPTÁRAK:

Erdélyi képes kis naptár

1877-dik közönséges évre.

18-dik ÉVFOLYAM.

A királyhágón inneni s néhány királyhágóntúli nevezetesebb vásárok pontos és újonnan kijavított jegyzékével, s számos képekkel illusztrált dús tartalommal.

Ára 30 kr.

Az „ATHENAEUM” nagy képes naptára az 1877-ik évre.

Ára 1 frt.

Nemzeti nagy képes naptár 1877. évre.

Szerkeszti Áldor Imre. Ára 1 frt.

A magyar nők házi naptára 1877-ik évre.

Szerkeszti Beniczky Irma. Ára 60 kr.

Protestáns új képes naptár 1877-ik évre.

Szerkesztette Dúzs Sándor. Ára 50 kr.

Falusi gazda naptára 1877. évre.

Szerkeszti Máday Izidor. Ára 80 kr.

Lidércz naptár 1877-ik évre.

Ára 60 kr.

DEÁK FERENCZ NAPTÁR az 1877-dik évre.

Írta Áldor Imre. Ára 50 kr.

Iparos naptár 1877-ik évre.

Szerkeszti Gelléri Mór. Ára 50 kr.

István bácsi naptára 1877-ik évre.

Szerkeszti Kohalmi K. tanár. Ára 40 kr.

Borászati naptár 1877. évre.

Szerkeszti dr. Nyáry Ferencz. Ára 80 kr.

Uj honvéd naptár 1877. évre

(együttal katonai naptár.)

Szerkeszti Áldor Imre. Ára 60 kr.

Az „Athenaeum” kis képes naptára 1877-ik évre.

Ára 50 kr.

A Nép zászlója naptára 1877-re.

Szerkeszti Áldor Imre. Ára 40 kr.

Kossuth naptár 1877-ik évre.

Szerkeszti Honfi Tihamér. Ára 40 kr.

Nevezzünk,

mulattató naptár a gyönyörűséges 1877-iki esztendőre. Megesinálta vala egy asztromokus. Ára 40 kr.

Határvidék-naptár 1877-re.

Mindenmely hivatalnokok, ügyvédek, jegyzők, orvosok számára.

Ára 1 frt 20 kr.

Dr. Joh. Nep. Vogl's Volks-Kalender 1877.

Redigirt von Dr. August Silberstein. Ára 65 kr.

Der Wiener Boie.

Illustrierter Kalender auf das Jahre 1877. Ára 36 kr.

Neuer illustrirter Volks-Kalender für Ungarn und Siebenbürgen auf das Jahr 1877. Ára 50 kr.

Payne's illustrirter Familien-Kalender 1877.

Ára 40 kr.

Fromme's Notiz-Kalender für die elegante Welt. 1877.

Ára 1 frt 20 kr.

Fromme's Oesterreichischer Studenten-Kalender 1877.

Redigirt von Med. u. Chir. Dr. Karl Czuberka. Ára 1 frt 40 kr.



A háború,

mely miatt a keletre szánt tetemes szállítmányoknak abban kellett maradniuk, arra készíti

STRAUSS

fehérmű-kelengy-gyárát

Bécsben, Rothenthurmstrasse 1.

hogy összes megtartott kisebb és nagyobb áruküldeményeit, u. m. ur-, női- és gyermek-fehérműt, valamint vásznat, zsebkendőket, asztalneműt stb. a roppant raktár gyors kiürítése végett az itt jegyzett igazán csó árakon adja.

2 forint helyett csak 1 forint!

1 ur-lábravaló színes szállel szegélyezve	1000 1 frt 50, csak 75 kr.
1 shirting-ur-ing sima vagy redős mellől	1000 2 frt, csak 1 frt.
1 valódi színes perkalíng, legújabb minta	1000 2 frt, csak 1 frt.
1 angol trikót-mellény, vagy nadrág, fehér és színes	1000 2 frt, csak 1 frt.
1 elegáns batizatkendő színes szállel, beszegve	1000 2 frt, csak 1 frt.
1 horgolt női ing a legújabb shirtingből	1000 2 frt, csak 1 frt.
6 háromrészt galér, legújabb fűzőm	1000 2 frt, csak 1 frt.
1 elegáns női lábravaló szegély-díszítéssel	1000 2 frt, csak 1 frt.
1 finom shirting öfjeli korset szegélyekkel legj. min.	1000 2 frt, csak 1 frt.
6 finom vászonkendő valódi vászontól keskenyedik	1000 2 frt, csak 1 frt.
1 vászon ur-lábravaló	1000 2 frt, csak 1 frt.
1 finom színes kreton-ing, szavatolt valódi színe	1000 3 frt, csak 1.50.
1 fehér ur-ing sima háromrészt mellől	600 3 frt, csak 1.50.
1 dásaa díszített női-ing, legújabb minőségű	600 3 frt, csak 1.50.
1 legfűzőm, himzett női lábravaló, elegáns munka	600 3 frt, csak 1.50.
1 shirting női alsó szoknya, legújabb szabás	600 3 frt, csak 1.50.
1 ur-lábravaló, valódi rumburgi vászontól	600 3 frt, csak 1.50.
1 angol oxford-ing, legújabb minta szavat. valódi	1000 4 frt, csak 2 frt.
1 v. rumburgi vászon ur-ing dásaa redős mellől	600 4 frt, csak 2 frt.
1 legfűzőm himzett hál-ing, kezi himzés, legújabb szab.	600 4 frt, csak 2 frt.
6 pár fin. ang. kézlel, legújabb szabás	1000 4 frt, csak 2 frt.
1 finoman hima. női ing, dásaa díszítve	1000 4 frt, csak 2 frt.
1 elegáns francia korset dús himzéssel	600 4 frt, csak 2 frt.
1 finom női alsó szoknya dásaa díszítve	600 4 frt, csak 2 frt.
1 női lábravaló a legújabb zsinor bark. sima és d. díszítve	1 frt. 1.25, 1.50.
1 szoknya a legj. zsinorbarkból, sima és dásaa dísz.	1.50, 2 frt, 3.50.
1 korset a legj. zsinorbarkból, sima és dásaa dísz.	1.50, 2 frt, 3.50.
1 ur-ing rumburgi vászon valódi, sima v. red. a legfűzőm	2.50, 3, 3.50, 4 frt.
1 ur-ing valódi rumb. fantasie, himzeve a legfűzőm	1.50, 2, 2.50, 3 frt.
1 női-ing valódi vászon, sima és fantasie a legfűzőm	50, 2 frt, 3.50, 4 frt.
1 női-ing valódi vászon, himzeve, a legfűzőm	50, 3 frt, 3.50, 4 frt.
1 darab 80 rőf zsinorbark, a legfűzőm	750, 8, 9 frt, 10 frt, 11 frt.
6 darab 1/2 színes lepedő varrás nélkül	9 frt, 10 frt.
6 darab 1/2 színes lepedő varrás nélkül, tisztá vászon legfűzőm	13.50, 14.50, 16.50.
1 asztalnemű 6 személyre, csínvát és damaszból	3.50, 4, 4.50, 5.50.
1 asztalnemű 12 személyre, csínvát és damasz	8, 10, 11, 12, 14 frt.
1 darab 30 rőf 1/2 színes házi vászon	50, 6.50, 7.50, 8 frt.
1 darab 46 rőf 1/2 színes kressz vászon	16, 17, 18, 18.50 frt.
1 darab 50 rőf 1/2 színes irland és hollandi vászon	18, 19, 2, 22, 24, 27, 30 frt.
1 darab 54 rőf 1/2 színes rumburgi vászon	24, 27, 3, 33, 36, 40, 60 frt.
12 darab törölköző, csínvát és damasz	3, 30, 4, 5, 6, 7, 8 frt.

Raadás: 1 damasz-asztalnemű 6 személyre vgy 2 darab zsebkendő 50 rőf tevő vásárlásoknál.

Levélihi megrendelések az öszeg beküldés vagy utárvétel mellett pontosan és gyorsan teljesítetnek. Árjegyzékek és kelengye-előirányzatok ingyen megküldetnek. (437) (1-4)

Megrendelések az öszeg beküldés, vagy átvétel mellett ezim alatt kéretnek.

Wäsche-Bräutausstattung-Fabrik

A. STRAUSS,

Bécs, I. Rothenthurm-trasse 21. sz.

POLCZ ALBERT

(371)

(ezelőtt STEIN JÁNOS.)

PAPIRKERESKEDÉSE

Kolozsvárt, főtéren 2-ik szám alatt.

Gazdagon és újonnan berendezett raktár mindenmely író, levél-, rajz- és osomagoló papírok, az összes írószerek és bekötött kereskedelmi, üzleti- és gazdasági könyvekből. Rajzolók részére gazdag és gondos választék rajzolósi és festészeti kellékekből: Rajzeszközök bécsi, nürnbergi- és svájci gyárakból, Whatmann, Harding és Canson rajzpapírok, rajztáblák és vonalozók, Hardtmuth- és Faber A. W.-féle írónok, Anreiter- és Aokermann-féle vízi és Düsseldorf olaj-festékek, finom másoló (Paus) papírok és vásznak, ecsetek, pasteltek, rajztörölők, paletták, kínai és párisi tuschok rudakban és felolvastva, szóval a rajz-láshoz és festéshez szükséges szerek a legválasztékosabban vannak képviselve.

Ajánlja njabban érkezett, levélborítékokkal ellátott francia és angol levélpapirjait csinos dobozokban (Casette) monogrammal és a nélkül fehér, színes és fekete szegélyű (gyász) kiállításban.

A raktáron levő különlegességekből különösen következő, általánosan jónak és hasznosnak bebizonyultakra hívja fel a t. közönség szives figyelmét:

Friss töltésű Van Buskirk illatos

SOZODONT-ja, legkitűnőbb fog-óv- és foghús-erősítő szer;

a száznak kellemes íz kölcsönöz, eltávolít minden borkő- és tályogrészt a fogakról, tökéletesen megóvjá azokat további romlástól és a romlott részek fehér színét teljesen visszaadja.

Eredeti minőségben csak Polcz Albert erdélyi főraktárosnál Kolozsvárt kapható.

Ára egy üvegnek porral és használati utasítással együtt, díszes kiállításban 3 frt. helyett csak 2 frt. o. é.

Van szerencsém továbbá Stein János egyetemi fém-tollai

árának leszállításáról a t. közönséget értesíteni.

E tollak észszerű metszés-, ruganyosság- és tartóssággal még azt az előnyt párosítják, hogy egész finom, tömpább és leg tömpább, tehát háromféle alakban levén készíthet, azt a észszerűséget nyújtják, hogy ki-ki a maga kezéhez alkalmas tollat válassza; fémgyűrűvel pedig olyan levén, hogy a külféle tentanemek által nem oxydálódnak, sőt sem rozsdának; leginkább megfelelnek azon igényeknek, melyeket jó íróktól követelni lehet, s a legfinomabb írásra, valamint közönséges gyorsírásra is egyformán használhatók.

Dobozonkint (144 darab) ezentúl 2 frt helyett, 1 frt 40 kr-ért kaphatók.

Videki megrendelések eszközésére kiváló gond és figyelem fordították és rendesen megérkeztek után még az nap teljesítettnek.

MŰCSARNOK A

Kolozsvárt, főtéren 6-ik szám alatt.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására juttatni, hogy helyt főtéren 6 szmu ház nál

POLCZ ALBERT MŰCSARNOKA

ezég alatt

„olajnyomatu képek-, tükrök- és egyéb műtárgyak”

ból álló raktárt nyitottam.

A művészet iránti hódoltnak és terjesztésnek emelésére czélzó törekvésem remélmem engedni, hogy becses figyelmét új vállalatom iránt megnyerem szerencsés leendő.

Az újabb kor találmányai közt az olajnyomattal rövid időn feltűnő jelentőségre emelkedett. Más részről pedig a szép műalkotások iránti érdeklődés a közönségnél csaknem szükségessé fejlődött, úgy hogy ma már lig találhatni házat, melynek falát egy vagy több olajnyomatu kép ne díszítend. E körülmény egyttal a műkedveléselbizonyította. Az olajnyomatu tökéletességénél fogva merőben háttérbe szorította a drága aczélmetszeteket és könyvműveket melyek a költséges üvegtáblák által őrzés által sem menthetők meg a gyors pusztulástól. S míg ez utóbbiak csak hiányos másolatai az eredetieknek, nem bírva a kép legérdekesebb kellemével: a színnel: addig az olajnyomatu oly hite ábrázolja a legklasszikusabb műtermékeket, hogy a gyakorlati műtér is aig képes megkülönböztetni azokat az eredetietől.

Nem lévén mindenki oly kedvező anyagi helyzetben, hogy magának eredeti festményeket szerezzon, s miután az olajnyomatu másolatok az eredetiek árának alig tizedrészébe kerülnek, megörzösködni igen könnyű és nem jár költ-séggel: az olajnyomatu terjedése és az azok iránti előszeretett napról napra növekedésben van.

Városunk t. közönsége, amár eddig is pártolásban részesít az olajnyomatuot, még is lémi és nem indokolatlan visszatartással viseltetett iránta; mert miután ez üzletág még nem volt kizárólagosan képviselve, a t. közönség szédelgő utazókra és képténykökre szorult, a kik visszaélve a bizalommal, a képekre előleget szedtek el, aztán a megrendeléseket vagy nagyon hiányosan vagy épen nem teljesítették. E visszaélések megszüntetése és a szelgős e nemének gyökere elnyomása, vállalatom főczélja; ez pedig csak úgy érhető el, ha a t. n. é. közönség vállalatom életrevalóságáról meggyőződve azt becses pártolásával szerencséseltetni sziveskedend.

Legyen szabad tehát kérnem, hogy műcsarnokomat becses látogatásával megtisztelni, és a díszes és gondos választékról, izletes berendezésről és kiállításról, valamint a jutányos árakról magának meggyőződést szerezni méltóztassék.

Midőn a fennebb körvonalozott vállalatom megnyitástól fogva is a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani bátorokodám, ezt azon reményben teszem, hogy nagybecsű megrendeléseivel mielőbb és minél gyakrabban megtisztelendgyuttal azon hízelo reményvel is kecsesgetvén magam, hogy pontos és lelkiismeretes ügyvitel által sikerülend jóinduln bizalmát nemcsak megnyernem, hanem azt állandólag meg is őriznem.

Kolozsvárt, september hó 1876.

mely tisztelettel

POLCZ ALBERT.

A t. közönség különös figyelmébe ajánlom a havi részlettörlesztés melletti vásárlást, melye a t. vidéki közönség is igénybe vehet.